

XELA ARIAS. A poesía como acción

Proxecto didáctico sobre Xela Arias

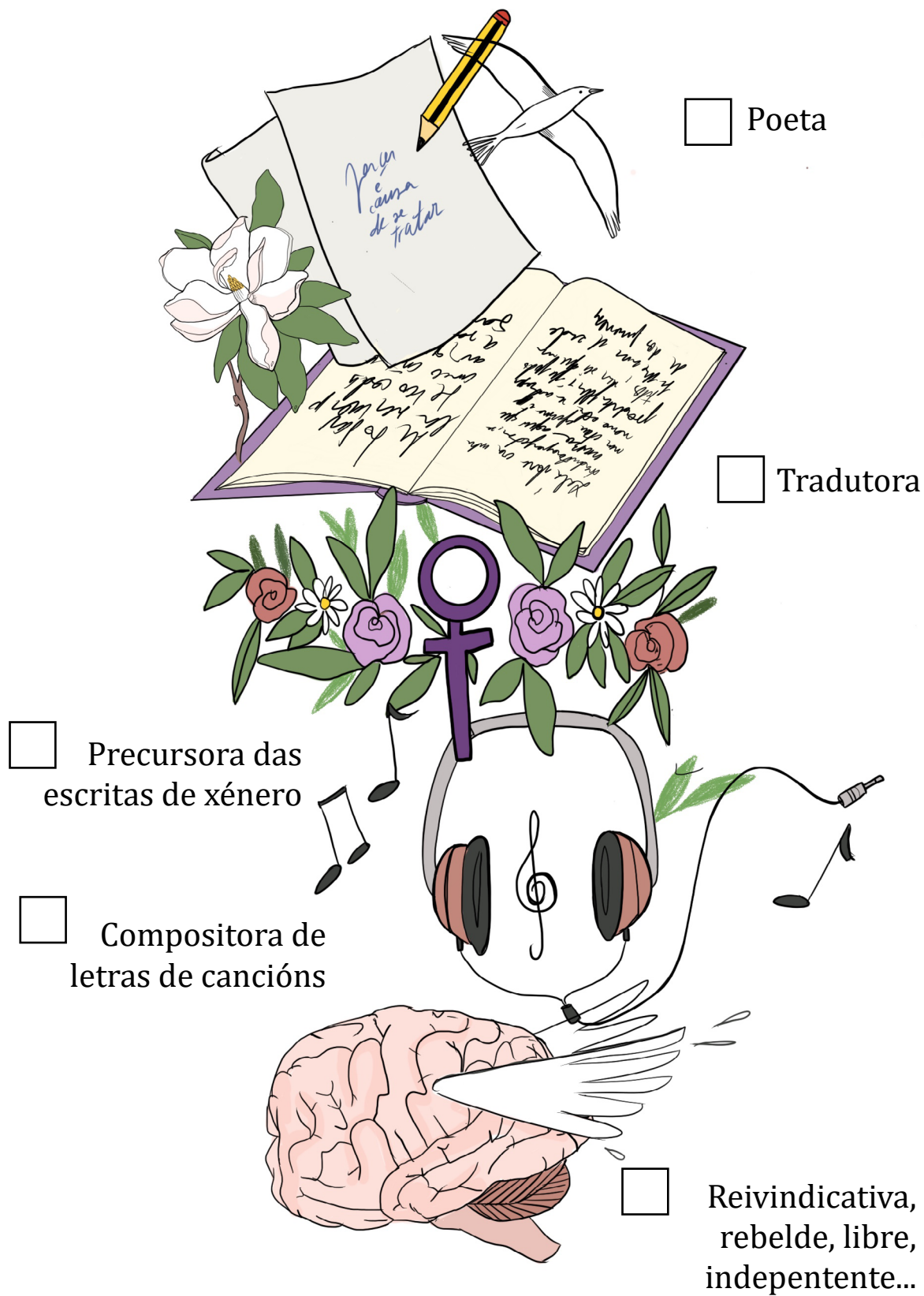

NA PROCURA
DE
XELA ARIAS

<https://vimeo.com/95176576>

Busca información sobre
a súa **vida** e a súa **obra**

Cantas facetas da poeta podes atopar?

Poesía

Só é poesía aquela que non busca victorias. Só será poesía aquela que non afogue nas derrotas.

Xela Arias

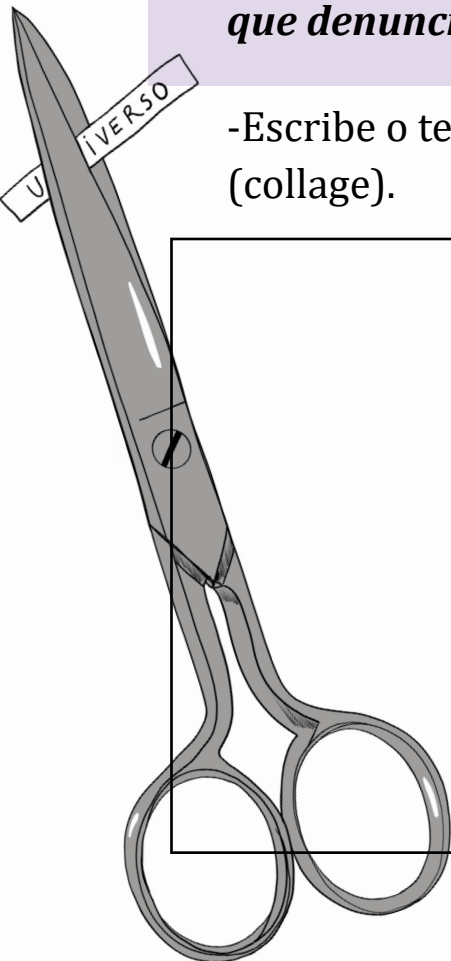
• Reflexiona sobre esta frase.

A poesía como acto de reivindicación e homenaxe:

- Axúdanos a poesía a entender o mundo? A nós?

“Non me interesa falar da felicidade, isto xa se leva na cara, quero descubrir o que, como homes e mulleres, nos ensinaron a ocultar, todos os dramas internos que tanto nos molesta que denuncien”. Xela Arias

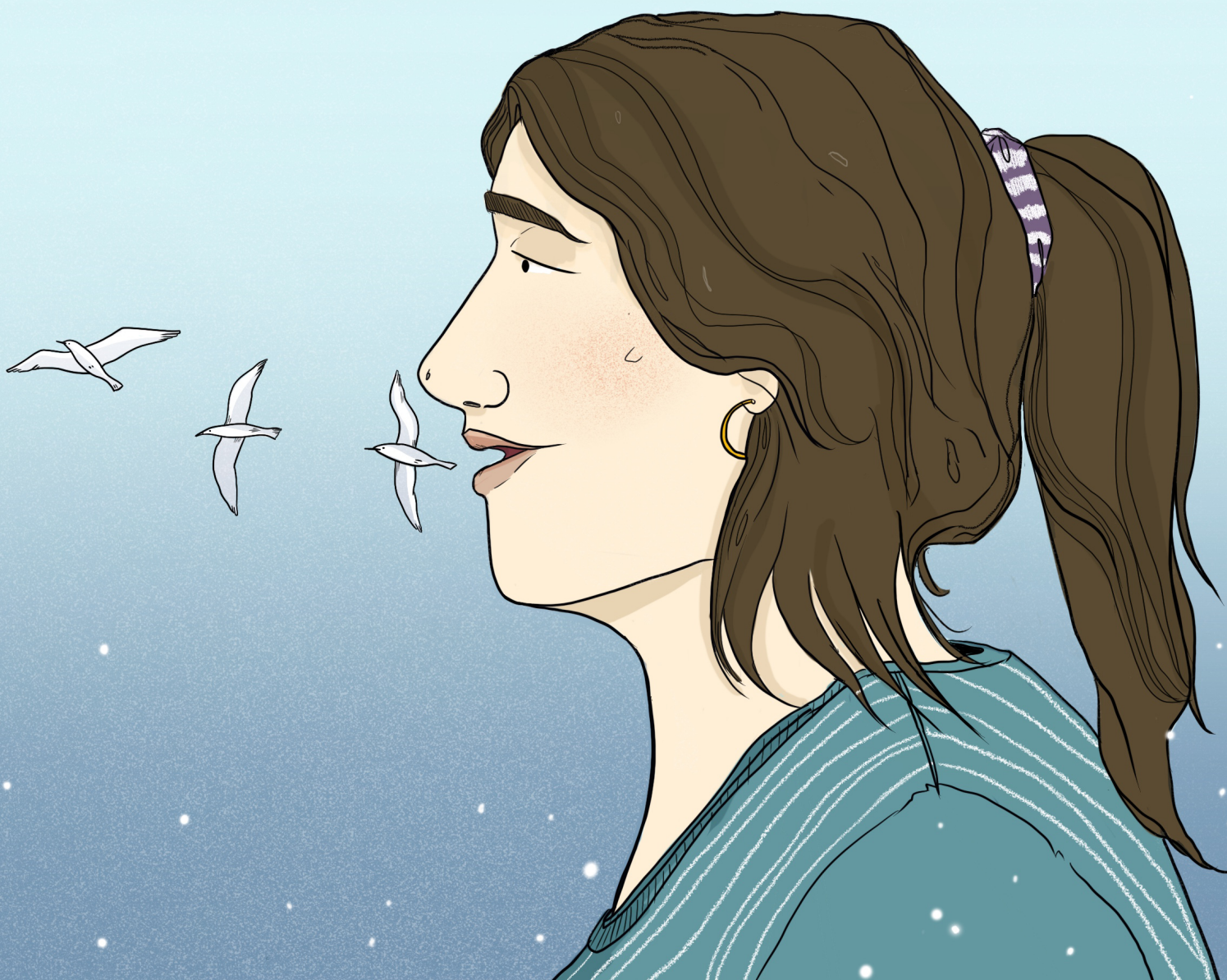
-Escribe o teu poema e mestura as palabras con imaxes (collage).

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for a drawing or collage activity. It occupies the lower right portion of the page.

A renovación da linguaxe poetica en Xela Arias

•Pensas que cada xeración ten a súa propia linguaxe?

•Que nova linguaxe pensades que podeades aportar vós á poesía?

A poesía nos espazos

Hai que declararse contra a concepción do libro como un cadáver morto nun anaquel.

Xela Arias

- Reflexiona sobre esta frase. Pensas que a poesía pode, debe tomar as rúas, os muros, as beirarúas, estar presente nos bares, pubs...

- Con cales actividades artísticas pode mesturarse a poesía nas rúas, na natureza?

O medio fórmanos e desde os sete anos a miña cultura é urbana, eu eduqueime xogando nun solar e logo de ir á escola nun arrabalde de Vigo, según estudos nun centro do Calvário que é un barrio tamén moi da cidade. Fixen vida de barrio, identifícome con ela, e resúltame moi interesante o que saía de alí. O urbano (sic) non é parte de min senón unha circunstancia da vida.

Xela Arias. Poesía reunida. Edicións Xerais

- Sínteste identificada/do con estas palabras de Xela Arias. Por que?

Tradutora

- Xela Arias entendía a tradución como un compromiso coa lingua, de feito, ela foi unha pioneira neste eido.
- Cres que é importante traducir ao galego textos doutros/as autoras/es? Por que?

- Busca os textos que traduciu ao galego Xela Arias.

Xela Arias como precursora da escrita de xénero

- Cal pensas que é o poemario de esta autora que mellor reflicte unha perspectiva de xénero novedosa?

- A escrita de xénero precisa dunha linguaxe determinada?

Sei que só podo escribir desde muller, desde miope e desde galega.

Xela Arias

- Reflexiona sobre esta frase.

Xela Arias e as “patrias”

Xela Arias entendía a “patria” como lugares significativos na nosa vida. Eses lugares tamén poden ser os libros, as obras de autoras/es...

Por Rilke a infancia; por Holderlin e Rosalía, Galiza; por min, todo o que toco.

Xela Arias

-Cal é a vosa “patria literaria”, na que vos sentides identificadas/os?

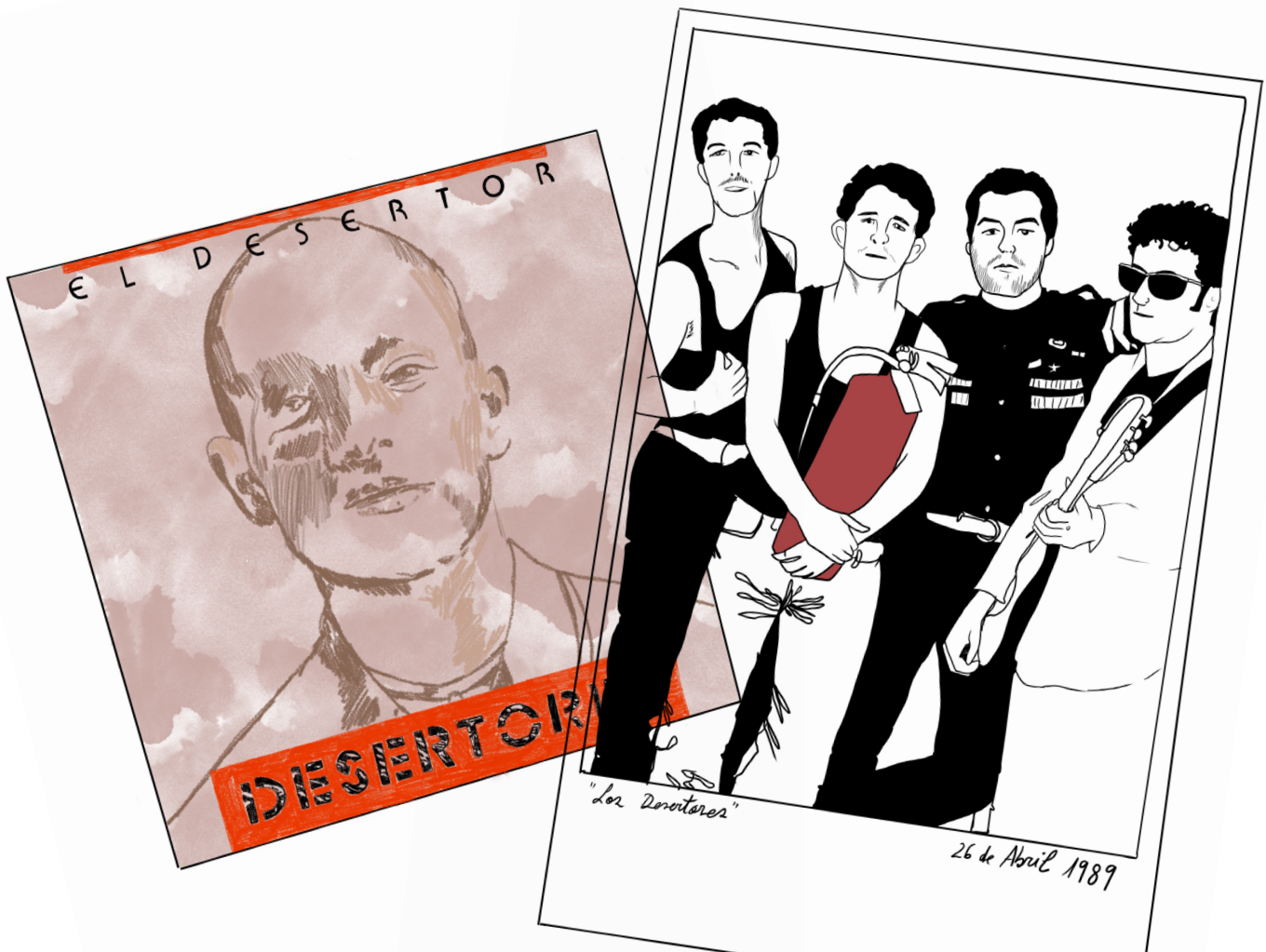
Xela Arias a compositora de letras

Xela compuxo letras de cancións, en concreto do grupo Desertores. Neste enlace podes escoitar unha das súas cancións.

<https://youtu.be/6ZIaAeGofU4>

•Que grupos musicais galegos coñeces dos anos 80?

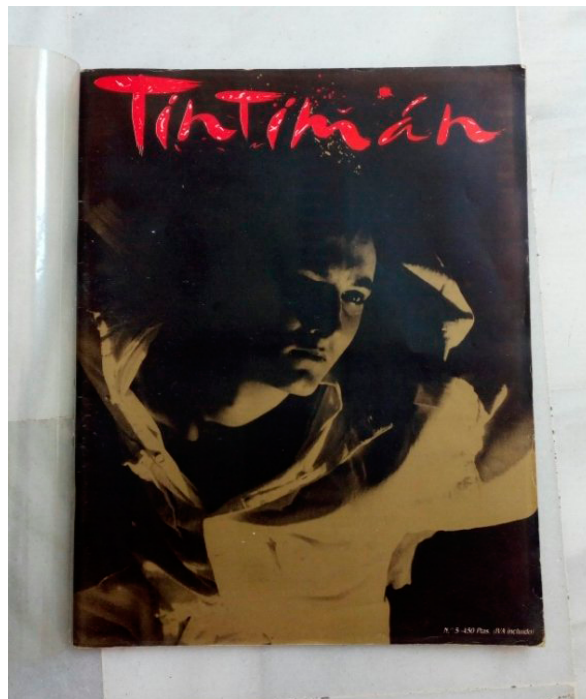
•Cales son os grupos actuais que coñeces e son dos vosos favoritos?

As revistas literarias

Na visibilización poética de Xela Arias tiveron moita importancia as revistas literarias. Algúns dos poemas que podedes ler nos seus libros, foron primeiro publicados en revistas literarias, fanzines, xornais...

Esta que vedes na imaxe é a revista Tintimán.

- Coñeces algunhas? Tendes algunha na vosa escola?

- Procura o nome de revistas literarias na Galiza dos anos 80.

A linguaxe poética e a imaxe

No ano 1990, Xela Arias e o seu compañeiro, o fotógrafo Xulio Gil, levan a cabo un proxecto conxunto, o poemario titulado Tigres coma cabalos. Nel mesturan a fotografía dos seus corpos espidos cos poemas. Sen dúbida, por aqueles anos, foi un poemario que provocou controversia nalgúns sectores da sociedade reacios a ver os nosos corpos, os seus corpos, tamén como expresión artística e sobre todo cunha naturalidade aberta, libre e sempre desde o respecto.

Nesta controversia o xénero tamén foi importante, Xela, por se muller, tivo que escoitar comentarios moi desafortunados, que nada tiñan que ver coa gran calidade dos poemas e as fotografías.

Xela Arias. Poesía reunida. (1982-2004) Edicións Xerais.

- Sería moi interesante que fixérades un debate na aula sobre o tratamento do corpo: Como o vemos, se o xénero importa ou se máis alá dunha expresión artística, as modas impoñen un tipo de corpo que non todas as persoas queremos ou podemos ter.

Videos

Nestes enlaces atoparas vídeos para coñecer mellor a nosa poeta, Xela Arias:

<https://blog.xerais.gal/video-de-illa-bufarda-xela-e-a-palabra/>

<https://youtu.be/ikhMO0j-Dk8>

(Intempériome Rock poético)

<https://youtu.be/Nv-zDe0uLrM>

(non ten moita calidade de imaxe nin de son, mais poden escoitar a Xela Arias recitando. É a primeira)

https://youtu.be/ao6_jcRNcq0

Do libro Intempériome (Espiral Maior, 2003) recitado por Iolanda Zúñiga.

<https://youtu.be/L-zOr1UTwdM>

(A unidade componse)

<https://youtu.be/3Vreoj0D00I>

(Tigres coma cabalos. A banda da loba)

<https://youtu.be/PtWNud4uYYw>

(a mesma canción, pero Folk sessions)

**Le estes poemas e comparte coas túas compañeiras/os
as túas emocións ou ideas!**

Nega o medo
Dá a túa risa
Arrima os días
e na punta alta do odio coloca
xunta min o necesario desespero.

Irás dirás virás
co acento nas nádegas punzando.
Irás dirás que virás:
á sorte de soste-lo mundo nunha ollada
sumámo-lo marchado,
Pero xira, ven, xira
Escólleme o atraco a man armada.

Coma hoxe
no meu corpo xúntanse as túas mans facendo historia.
as miñas inclinan nas túas costas os abrazos desde a
(infancia.

A que poemario pensas que pertencen estes poemas?

Imos, meu ben, camiñar sereno
pola cidade sen ramplas nas aceras. Imos
comeza-lo xeito da túa vida, e mírame,
mesmo as bolsas dos meus ollos serán monecos
dos teus días xunto min.

Cun ratiño unha vez fun universo.

XELA ARIAS

LETRAS GALEGAS

2021

Proxecto didáctico: Beatriz Maceda Abeleira
Ilustracións e deseño: María Montes Sueiro

Deputación
DA CORUÑA

asociación de
escritoras
escritores
en lingua galega
www.aelg.gal